

ชื่อเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร”

ผู้วิจัย นฤธร อโนทัยสถาพร
รองผู้อำนวยการโรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร”

ปีการศึกษา 2565-2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน 2) เพื่อสร้างกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน 3) เพื่อทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 28 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร” ปีการศึกษา 2566 จำนวน 234 คน ได้มาโดยการเทียบตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) รวมจำนวน 262 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหาร 2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม 4) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ 5) คู่มือกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน 6) แบบประเมินผลการใช้คู่มือกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น 7) แบบประเมินทักษะอาชีพ และ 8) แบบประเมินความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน พบว่า สภาพปัจจุบันโรงเรียนมีการนำแนวคิดการบริหารเชิงระบบมาใช้ในการดำเนินงานกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.50) สภาพที่พึงประสงค์มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.49) และมีความต้องการในการพัฒนากลยุทธ์การบริหาร

กิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยความต้องการสูงสุด คือ การจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม รองลงมา คือ การพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ และการจัดสรรและระดมทรัพยากร ตามลำดับ

2. ผลการสร้างกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร” พบว่า

2.1 กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ด้านการจัดทำหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ กลยุทธ์ด้านการมีส่วนร่วม และกลยุทธ์ด้านการจัดสรรและระดมทรัพยากร 2) กระบวนการ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นการสำรวจและเตรียมความพร้อม (Survey and Preparation) ขั้นการกำหนดเป้าหมาย (Setting goals) ขั้นการดำเนินการ (Operation) และขั้นการติดตามและประเมิน (Monitoring) และ 3) ผลที่ได้รับหรือผลผลิต คือ ทักษะอาชีพของนักเรียน

2.2 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุดและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ประโยชน์ในระดับมาก

3. ผลการทดลองใช้กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร” พบว่า

3.1 โรงเรียนมีระดับปฏิบัติงานในการนำกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D.= 0.52) เมื่อพิจารณาแต่ละขั้นตอน พบว่า ขั้นการวางแผนการดำเนินงาน (Plan) และขั้นการตรวจสอบและติดตามผล (Check) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ขั้นการสรุปและรายงานผล (Action) และขั้นลงมือปฏิบัติ (Do) ตามลำดับ

3.2 นักเรียนมีทักษะอาชีพ โดยรวมในระดับดี ($\bar{X} = 3.39$, S.D.= 0.69) โดยทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะกระบวนการทำงาน รองลงมา คือ ทักษะกระบวนการแก้ปัญหา ทักษะแสวงหาความรู้ ทักษะการทำงานร่วมกัน และทักษะการสื่อสารและมนุษยสัมพันธ์ ตามลำดับ

4. ผลการประเมินการใช้กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนโรงเรียนสายบุรี “แจ้งประชาคาร” พบว่า

3.1 ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน มีความพึงพอใจต่อกลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D.= 0.50)

3.3 รางวัลที่นักเรียน ครูผู้สอน ผู้บริหารและโรงเรียนได้รับจากการใช้กลยุทธ์การบริหารกิจกรรมอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดการบริหารเชิงระบบ เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป ในปีการศึกษา 2565-2566 ได้รับรางวัล จำนวน 19 รายการ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดคือไม่น้อยกว่า 15 รายการ ผ่านเกณฑ์ตามกำหนดบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจกรรม